

ISSN 1304-8120 | e-ISSN 2149-2786

Araştırma Makalesi * Research Article

Adıyaman Üniversitesi Gençliğinin Adıyaman'a Bakışı
Adıyaman University Youth's Perspective on Adıyaman*

Bekir KOCADAŞ

Doç. Dr., Adıyaman Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü
bkocadas@adiyaman.edu.tr
Orcid ID: 0000-0002-1654-7313

Öz: Adıyaman ili, üniversitenin kurulduğu 2006 yılından beri kendi iç dinamiklerini pek harekete geçirememiş, Güneydoğu Anadolu Bölgesinin kendi halinde bir ili görünümündedir. Üniversitelerin şehirlerin özellikle kültürel açıdan gelişmesine ön ayak olurken, ekonomik açıdan da bir canlılık getirmektedir. Şehirlerin çok hızlı bir şekilde hem sosyolojik anlamda hem de fiziki ve coğrafi anlamda değişmesi aslında pek çok sorunu da beraberinde getirmektedir. Adıyaman ili geçen 13 yılda bu değişmeyi ve problemleri yaşamış bir şehir olarak çalışmamızın merkezinde yer almıştır. Üniversitesi olan şehirlerin değişmesinde en önemli rolü başka bölgelerden ve şehirlerde gelen öğrenciler üstlenmektedir. Aslında değişimin sağlanmasında yeniliklerin taşınması görevini üstlenen öğrencilerin ilk geldiklerinde karşılaştıkları yerli kültür özellikleri ve toplumsal yapı özellikleri hakkında düşünceleri önemlidir. Zira onların bu kültür ve toplumsal yapı hakkındaki görüşleri bizlere, dışardan gelen yabancı birinin yerli kültür ile ilgili ilk izlenimlerini öğrenmek öğrenmek açısından ve onu tespit etmek açısından önemli ipuçları vermektedir.

Anahtar Kelimeler: Adıyaman Üniversitesi gençliği, Adıyaman'ın sosyal yapısı, il dışından gelen öğrenciler.

Abstract: Adıyaman province, in which the university was founded in 2006, could not mobilize its own internal dynamics, it seems to be a province of the Southeastern Anatolia Region. While the universities lead the development of cities especially in terms of culture, it also brings economic vitality. The fact that cities change rapidly both in sociological and physical and geographical terms brings many problems. Adıyaman has been at the center of our study as a city that has experienced this change and problems in the last 13 years. Students from other regions and cities play the most important role in the change of cities. In fact, it is important that the students who take on the task of carrying the innovations to ensure change think about the indigenous cultural characteristics and social structure characteristics they encounter when they first come. Because their views on this culture and social structure give us important clues in terms of learning and identifying the first impressions of an outsider about the local culture.

Keywords: Adıyaman University youth, social structure of Adıyaman, students coming from out of province.

GİRİŞ

Gençlik tanımlanırken hemen başta “duyarsız” olmakla ithama başlanır, “sorumluz” olmakla devam edilir, “bencil” olmakla da bitirilir. Oysa tanımladığımız dönem aslında hepimizin bir zamanlar

* İKSAD tarafından düzenlenen 3. Sosyal Bilimler Kongresinde 21-23 Haziran 2019 tarihinde sözlü bildiri olarak sunulmuş ve bildiri kitabında yayınlanmıştır. Gözden geçirilmiş ve genişletilmiştir.

Geliş Tarihi: 30.06.2022

Kabul Tarihi: 05.08.2022

Yayın Tarihi: 31.08.2022

Atıf: Kocadaş, B. (2022). Adıyaman üniversitesi gençliğinin Adıyaman'a bakışı. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(2), 916-927. Doi: 10.33437/ksusbd.1138872

yaşadığımız ve dolayısıyla geçtiğimiz süreci ifade eder. Gençlik dönemi yaşamadan yetişkinlik aşamasına geçebilen var mıdır acaba? Sanırım yoktur. O halde biraz genç ve gençliğe karşı sabırlı ve toleranslı olmakta fayda var. Zira genç ve gençlik bizden sonraki kuşaktır. Bizim yerimizi alacaktır.

Gençlik dönemini Kocadaş (2019:2), içinde bulunmuş olduğu dönem nedeniyle dalgalı bir denizde yüzmeye çalışan gemideki bir kişiye benzetir ve her zaman düşünceleri değişmeye açıktır, meyillidir. Hayatı da istikrarlı ve düzenli değildir. Değişken bir kişilik özelliğine sahiptir ve maymun iştahlıdır. Her şeyin en güzeli, en iyisini giymek ve yemek ister, her şeyi olsun ister. Çalışarak ve uzun emekler harcanarak elde edilen kazanımları hayatın başında elde etmek ister. Kısacası gençlik böyle bir şeydir. Genç, sürekli hatalar ve yanlışlar yapmasından dolayı pek çok araştırmanın da konusu olmuştur. İnsanoğlunun yaşam sürecinde en fazla hata yaptığı dönemin adıdır gençlik ve suç işlemeye en eğilimli olduğu dönemdir. Hataların ve yanlışların bolca yapıldığı bu dönemde genç, yapılan bazı yanlış ve hatalardan dönelebildiği gibi bazılarında da dönemez.

Gençlik neden her toplumsal sorunun merkezine konur acaba? İnsanlar hata yapar, yapan için hemen “genç mi?” diye sorulur, trafik kazası olur hemen hüküm verilir; “genç işte, tecrübesiz ve sorumsuz” diye. Örneğin işsizlik sadece “gençliğin” sorunudur ve hemen sınıflandırılır “üniversite mezunu genç işsizliği, lise mezunu genç işsizliği vb.” diye. Bu toplumda çok çeşitli yaş gruplarında insanlar yaşamaktadır. Aslında toplumdaki toplumsal sorunların hem sebebiyiz hem de çözümü. Sorunun sebebi olan ile sorunu çözmek esastır, dolayısıyla çözümleri de çok uzaklarda aramamak gerekir. Gençliğe değer verdiğimizizi karşımızdakine yani “gence” anlatabilmek önemlidir. Bunun yolu, toplumsal yaşamda ona yer açmak, düşüncelerine kulak vermektir.

Bütün bu hassasiyetlerden dolayı biz de bu çalışmada onlara *yer açtık* ve düşüncelerine kulak verdik. Dolayısıyla onlara üniversite okumaya geldikleri kentle ilgili değerlendirmelerde bulunmalarına olanak sağlamak için bazı sorular sorduk. Kısacası Adıyaman dışından gelen ve kendi içinde buldukları kültür çevresinden farklı bir ortamda olmaları dolayısıyla karşılaştıkları sorunları değerlendirmeleri bu bildirinin konusunu oluşturmuştur. Onların dışardan olmaları sebebiyle aslında, Adıyaman üzerine değerlendirmelerde bulunmaları önemlidir, kıymetlidir. Aslında onların tespitlerine kulak vermek ve özellikle de eksik gördükleri taraflarla ilgili gerekli değerlendirmeleri yaparak, sorunların çözümüne katkıda bulunmak mümkündür.

Sonuç olarak, Adıyaman ve benzeri üniversite kentlerinin yaşamış olduğu benzer pek çok sorunu vardır. Bu sorunların çözülebilmesi için öncelikle sorunun olduğu alanların tespit edilmesi ve bunların kabullenilmesi gerekir. Zira tedavi öncesi, sorunun kabullenilmesi tedaviyi kolaylaştırmaktadır. Bu sebeple sorunun tespitinde dışardan bir gözün sorunu daha kolay görmesi ve tespit etmesi çok daha kolay olabilir. Onun için üniversite gençliğinin kentle ve hatta mevcut üniversiteyle ilgili bu değerlendirmeleri, sorunların tespit edilmesi açısından çok önemlidir. Bu çalışmada yapılmaya çalışılan tam olarak budur.

YÖNTEM

Bu çalışmanın anketleri, 2016-2018 tarihleri arasında Adıyaman Üniversitesinde kayıtlı öğrencilere uygulanmıştır. Adıyaman Üniversitesinin üç fakültesinde kayıtlı öğrenci sayısı göz önüne alınarak, nicel araştırma yönteminin sahadan veri toplama aracı olan anket tekniği kullanılarak 529 öğrencinin katılımıyla veriler elde edilmiştir. Örneklem hacmi %95 güven düzeyinde, (±) 4 kesinlikte (Sencer, 1989:609) belirlenmiştir. Bu çalışma, Adıyaman Üniversitesinde demografik, sosyal, ekonomik ve kültürel kıstaslar göz önünde bulundurularak, farklı sosyal yapıdan gelen gençlerin okudukları üç fakültede ve bölümlerde cinsiyet dağılımına uygun olarak uygulanmıştır. Değerlendirmelerde SPSS-16 programı kullanılmıştır.

Araştırmanın evreni, Adıyaman Üniversitesinde kayıtlı ve öğrenciliği devam eden gençlerden oluşuyor. Araştırmanın örnekleme, tabakalı örnekleme tekniğine göre, evreni temsil etmesini sağlayacak uygunlukta belirlenmiştir. Anket uygulaması ile yapılan araştırma; açıklayıcı alan çalışmasıdır.

BULGULAR VE DEĞERLENDİRME

Tablo 1. Cinsiyet

		N	%
Valid	Erkek	233	44,0
	Kadın	291	55,0
	Total	525	99,2
Missing	System	4	,8
Total		529	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet dağılımına bakıldığında, erkeklerin %44 (233 kişi), kadınların %56 (291 kişi) oranında olduğu görülecektir. Üniversitemizde bazı bölümlerimizde kızların oranı (sosyoloji gibi) yüksektir. Ayrıca buradaki dağılım, Türkiye'nin ve Adıyaman'ın cinsiyet dağılımına da aşağı yukarı uymaktadır.

Tablo 2. Yaş

		N	%
Valid	18	8	1,5
	19	43	8,1
	20	79	14,9
	21	104	19,7
	22	130	24,6
	23	80	15,1
	24	52	9,8
	25 üstü	32	6,0
	Total	528	99,8
Missing	System	1	,2
Total		529	100,0

Bu araştırmaya katılan gençlerin yaş ortalamaları genel olarak 21 (%19,7) ve 22 (%24,6) yaşlarında toplanmaktadır. Bu yaş ortalaması genellikle toplumumuzda üniversite okuyan gençlerin buldukları yaş ortalamasıdır.

Tablo 3. İkamet yeri

		N	%
Valid	Kır	119	22,5
	Kent	363	68,6
	Total	482	91,1
Missing	System	47	8,9
Total		529	100,0

Araştırmaya katılanların %68,6'sı kentlerde, %22,5'inin kırsal alanlarda ikamet etmektedir. Gün geçtikçe ülkemizde kent nüfusu sürekli artmaktadır. Bu tablodaki oran bunun en önemli göstergesidir.

Tablo 4. Sosyal tabaka

		N	%
Valid	Üst Tabaka	21	4,0
	Orta Tabaka	425	80,3
	Alt Tabaka	83	15,7
	Total	529	100,0

Bu araştırmaya katılan gençlere kendilerini hangi sosyal tabakada gördükleri soruldu ve %4'ü kendini üst tabakada, %80,3'ü kendini orta tabakada ve %15,7'si de kendini alt tabakada gördüğünü ifade etmiştir. Bu tabakalaşma piramidi aslında tartışmaya açıktır.

Tablo 5. Fakülte

		N	%
Valid	Fen Edebiyat Fakültesi	181	34,2
	Eğitim Fakültesi	227	42,9
	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	120	22,7
	Total	528	99,8
Missing	System	1	,2
Total		529	100,0

Araştırmada yer alan gençlerin %42,9'u Eğitim Fakültesinde, %34,2'si Fen Edebiyat Fakültesinde ve %22,7 si de İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde öğrenim görmektedir. Anketler fakültelerin öğrenci sayıları göz önünde bulundurularak uygulanmıştır.

Tablo 6. Öğrencinin geldiği bölge

		N	%
Valid	Doğu Anadolu	64	12,1
	Güneydoğu Anadolu	362	68,4
	Akdeniz	61	11,5
	Ege	11	2,1
	Marmara	10	1,9
	Karadeniz	6	1,1
	İç Anadolu	13	2,5
	Total	527	99,6
Missing	System	2	,4
Total		529	100,0

Adıyaman Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilere hangi bölgelerden geldikleri sorulduğunda, %68,4 (362 kişi) Güneydoğu Anadolu bölgesinden cevabını verdi. Bu bölgeyi, %12,1 ile Doğu Anadolu Bölgesi, %11,5 ile Akdeniz bölgesi takip etmektedir. Bu sonuçlardan Adıyaman Üniversitesinin daha çok kendisinin de içinde bulunduğu Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yaşayan insanlar tarafından tercih edildiği

	Ahlaki değerlerde yozlaşma yaşanmaktadır.			Total
	Evet (Çok)	Biraz	Hayır (Hiç)	
Gelenen Bölge Doğu Anadolu	40	17	5	62
	14,9%	8,9%	8,6%	12,0%
	7,7%	3,3%	1,0%	12,0%
Güneydoğu Anadolu	180	137	39	356
	67,2%	71,7%	67,2%	68,9%
	34,8%	26,5%	7,5%	68,9%
Akdeniz	27	27	5	59
	10,1%	14,1%	8,6%	11,4%
	5,2%	5,2%	1,0%	11,4%
Ege	6	3	2	11
	2,2%	1,6%	3,4%	2,1%
	1,2%	,6%	,4%	2,1%
Marmara	3	4	3	10
	1,1%	2,1%	5,2%	1,9%
	,6%	,8%	,6%	1,9%
Karadeniz	2	2	2	6
	,7%	1,0%	3,4%	1,2%
	,4%	,4%	,4%	1,2%
İç Anadolu	10	1	2	13
	3,7%	,5%	3,4%	2,5%
	1,9%	,2%	,4%	2,5%
Total	268	191	58	517
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	51,8%	36,9%	11,2%	100%

görülmüştür.

Tablo 7. Gelenen bölgeye göre ahlaki değerlerde yozlaşma yaşanıp yaşanmaması durumu

Adıyaman Üniversitesinde öğrenim gören, farklı bölgelerden gelmiş olan gençlere Adıyaman'da ahlaki değerlerde bir yozlaşma yaşanıp yaşanmadığı sorulmuştur. Bu soruya Güneydoğu Anadolu Bölgesinin farklı kentlerinden gelen gençler %67,2 (180 kişi) oranında yozlaşma olduğu yönünde cevap vermiştir. İkinci sırada Doğu Anadolu Bölgesinden gelenler %14,9 (40 kişi) oranında yozlaşma olduğu yönünde cevap vermiştir. Burada önemli bir durumun oluştuğu görülmektedir. Gençlerin gelmiş oldukları bölgeler dikkatle incelendiğinde, Adıyaman Üniversitesinde öğrenim gören gençlerin %68,9'nun (356 kişi) Güneydoğu Anadolu Bölgesinin farklı kentlerinden geldiği görülmektedir. Haliyle Adıyaman Üniversitesi tam bir bölge üniversitesi görünümünde olduğu söylenebilir. Bunun avantaj ve dezavantajlarının olduğu hatta daha çok dezavantajlarının olduğu bilinmelidir. Bu yapının değişmesi Adıyaman'a kültürel anlamda bir zenginlik olarak geri dönecektir. Ahlaki değerlerin yozlaşma içinde olduğu görüşü biraz da bölgenin değişmeye karşı direncinin ve değişme hareketlerini de bu şekilde tanımlamasıyla ilgilidir. Ahlak Ülken (2010:84)'in deyimiyle "Ahlâklı olmak, imanını dünyaya yaymak, irfanını fiil haline koymak demektir. Bu ise, ruhu kudretli olmakla kabildir. Ruhunda cüret ve aşk olmayanın irfanında değer yoktur. Onun kişiliği yoktur, kişi olmamıştır, ahlaki varoluş değildir. O, boş bir kalıptan, ateşi sönmüş bir ocaktan ibarettir."

Tablo 8. *Cinsiyet ile Adıyaman'da kültürel yabancılaşma ve toplumsal çözülme yaşanıp yaşanmaması arasındaki ilişki*

	Adıyaman'da kültürel yabancılaşma ve toplumsal çözülme yaşanmaktadır.			Total
	Evet (Çok)	Biraz	Hayır (Hiç)	
Cinsiyet Erkek	104	98	26	228
	49,1%	40,5%	44,8%	44,5%
	20,3%	19,1%	5,1%	44,5%
Kadın	108	143	32	283
	50,9%	59,1%	55,2%	55,3%
	21,1%	27,9%	6,2%	55,3%
Total	212	242	58	
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	41,4%	47,3%	11,3%	100,0%

Aslında üniversitelerin kuruluşunun başlangıç safhalarında hızlı sosyo-kültürel değişimlerin olduğu hep görülür. Bir kentin sosyal yapısına yeni birim ya da yapı (kuruluş, örgüt, grup) eklendiğinde, mevcut yapıda değişimler meydana getirmesi normaldir. Bunu kültürel çözülme olarak görmemek ve telaşa düşmemek gerekir. İnsan bünyesine bile aşı yoluyla mikrop verildiğinde, insan bünyesi de başlangıçta mikroba alışana kadar rahatsız oluyor, sonra verilen mikroba daha sonra maruz kalındığında bünye mücadele ediyor. Sosyal yapıya eklenen üniversite gibi yapıların getirmiş olduğu yeni kültürel değerler bir müddet tepkiyle karşılanırsa da daha sonra kabul görecektir. Bu tabloyu bu açıdan okumakta fayda var. Zira Adıyaman Üniversitesi daha yeni bir üniversitedir.

Tablo 9. Cinsiyet ile ahlaki değerlerde yozlaşma yaşanıp yaşanmadığı arasındaki ilişki

	Ahlaki değerlerde yozlaşma yaşanmaktadır.			Total
	Evet (Çok)	Biraz	Hayır (Hiç)	
Cinsiyet Erkek	132	74	23	229
	49,6%	38,5%	40,4%	44,5%
	25,6%	14,4%	4,5%	44,5%
Kadın	134	117	34	285
	50,4%	60,9%	59,6%	55,3%
	26,0%	22,7%	6,6%	55,3%
Total	266	192	57	515
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	51,7%	37,3%	11,1%	100,0%

Araştırmaya katılanların %51,7'si ahlaki değerlerde bir yozlaşma yaşandığı noktasında hemfikirdir. Cinsiyete göre bakıldığında, erkeklerin genel olarak araştırmaya katılanlar içinde %25,6'sı (132 kişi) ahlaki değerlerde bir yozlaşma yaşandığını kabul ederken, kadınların ise %26' (134 kişi) kabul etmektedir. Ahlaki değerlerde biraz yozlaşma yaşanıyor diyenlerle birlikte bu oran %89'lara kadar yükselmiştir. Demek ki ahlaki değerlerin aktarılmasında ve yaşama geçirilmesinde bir sorun var. Ahlakın bir toplum için yaşamsal öneme sahip olduğunu dile getiren Emile Durkheim'i burada

hatırlamak gerekir. Hem ahlak eğitiminde hem de meslek ahlakı (Durkheim, 2004;1986) adlı yapıtları önemlidir.

Tablo 10. Cinsiyet ile kentleşme ve altyapı problemleri yaşanıp-yaşanmaması arasındaki ilişki

	Kentleşme ve altyapı problemleri yaşanmaktadır.			Total
	Evet (Çok)	Biraz	Hayır (Hiç)	
Cinsiyet Erkek	179	44	7	230
	45,9%	39,3%	41,2%	44,3%
	34,5%	8,5%	1,3%	44,3%
Kadın	210	68	10	288
	53,8%	60,7%	58,8%	55,5%
	40,5%	13,1%	1,9%	55,5%
Total	390	112	17	519
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	75,1%	21,6%	3,3%	100,0%

Araştırmaya katılanların %75'i (390 kişi) kentleşme ve alt yapı problemlerinin yaşandığını onaylamaktadır. Geriye kalanların %21'6'sı (112 kişi) biraz yaşandığını kabul etmektedir. Genel olarak bu konuda bir problem olduğunu kabul edenlerin oranı %96,7'dir. Nerdeyse araştırmaya katılanların yüzde yüze yakını Adıyaman'da bir kentleşme ve alt yapı sorunu yaşandığını kabul etmektedir. Kentleşme ve alt yapı problemlerine karşı kadınların daha hassas olduğu da görülmektedir. Böyle bir sonuç bizi Adıyaman'da yaşayan kadınların bu sorunların çözüm sürecinde de yoğun olarak yer alması gerektiği sonucuna götürmektedir. Sorun yaşayanlar çözümle iç içe olmalıdır.

Tablo 11. Cinsiyet ile belediyelerin fiziksel ihtiyaçlara yoğunlaşp, sosyo-kültürel ihtiyaçları göz ardı etmeleri arasındaki ilişki

	Belediyeler fiziksel ihtiyaçlara yoğunlaşp, sosyo-kültürel ihtiyaçları göz ardı etmektedirler.			Total
	Evet (Çok)	Biraz	Hayır (Hiç)	
Cinsiyet Erkek	152	63	15	230
	45,0%	41,7%	53,6%	44,5%
	29,4%	12,2%	2,9%	44,5%
Kadın	185	88	13	286
	54,7%	58,3%	46,4%	55,3%
	35,8%	17,0%	2,5%	55,3%
Total	338	151	28	517
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	65,4%	29,2%	5,4%	100,0%

Özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde pek çok belediyenin genel olarak alt yapı sorunlarını daha çözemediği yapılan çeşitli araştırmalarla ortaya konmaktadır. Yapılan araştırmada da benzer bir sonuç ortaya çıkmıştır. Daha alt yapı sorunlarını çözememiş belediyelerin sosyo-kültürel faaliyetlere ağırlık vermesi düşünülemez. Bu tablo aslında bunun en güzel örneğidir. Genel olarak belediyelerin fiziksel ihtiyaçlara yoğunlaşmış, sosyo-kültürel ihtiyaçları göz ardı ettikleri katılımcıların %65,4'ü (338 kişi) tarafından kabul edilmektedir. Kadınlar bu konuda da erkeklere oranla daha hassas olduklarını yine göstermişlerdir. Özellikle çevre, doğa ve hayvanlar vb. ile ilgili hassasiyette de açık ara kadınların önde olduğunu burada gönül rahatlığıyla ifade edilebilir. Son yıllardaki kentleşme hareketi, toplumlara ahenksiz bir görünüm vermiştir. Çok hızlı bir biçimde ve her yöne genişleyen kentler, örümcek ağna düşmüş bir arı gibi sosyo-ekonomik ve kültürel yapı içerisine bireyi sıkıştırılmıştır. Haliyle kentsel merkezleşme-yoğunlaşma süreci, herkesin açısını çektiği çeşitli güçlükler ortaya çıkarmıştır (Yörük, 2006:229). Bu çağda dar beton yığınları arasına sıkışmış/sıkıştırılmış insanı bunalımdan birazcık da olsa kurtarmak için, onlara hoşça zaman geçirecek, kendini gerçekleştirebileceği ve kendi kendinin varlığının farkına varabileceği kültürel faaliyetleri gerçekleştirme işlevini belediyeler kolayca yapabilirler.

Tablo 12. Sosyal tabaka ile Adıyaman'da kültürel yabancılaşma ve toplumsal çözülme yaşanması arasındaki ilişki

	Adıyaman'da kültürel yabancılaşma ve toplumsal çözülme yaşanmaktadır.			Total
	Evet (Çok)	Biraz	Hayır (Hiç)	
Sosyal tabaka Üst Tabaka	12	7	2	21
	5,6%	2,9%	3,4%	4,1%
	2,3%	1,4%	,4%	4,1%
Orta Tabaka	163	201	50	414
	76,2%	82,4%	86,2%	80,2%
	31,6%	39,0%	9,7%	80,2%
Alt Tabaka	39	36	6	81
	18,2%	14,8%	10,3%	15,7%
	7,6%	7,0%	1,2%	15,7%
Total	214	244	58	516
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	41,5%	47,3%	11,2%	100,0%

Araştırmamıza katılan 517 öğrencinin %80,5'i (418 kişi) kendisini orta tabakada görmektedir. Bu tabakada olduğunu kabul edenlerin %39,3'ü' (204 kişi) ahlaki değerlerde yozlaşma yaşandığını kabul ederken, %32,6'sı biraz yozlaşma olduğunu ve %8,7'si hiç yozlaşma yaşanmadığını söylemektedir. Nihayetinde örnekleme oluşturanların %51,6'sı (268 kişi) bir yozlaşma olduğunu kabul etmektedir. Yozlaşmanın nasıl sirayet ettiği ve bunun için neler yapılması gerektiği üzerinde de ayrıca kafa yormak gerekecektir.

Tablo 13. *Sosyal tabaka ile çevre kirliliği ve ekolojik sorunlar artması arasındaki ilişki*

	Çevre kirliliği ve ekolojik sorunlar artmaktadır.			Total
	Evet (Çok)	Biraz	Hayır (Hiç)	
Sosyal tabaka Üst Tabaka	13	6	2	21
	3,6%	4,6%	7,4%	4,1%
	2,5%	1,2%	,4%	4,1%
Orta Tabaka	294	102	20	416
	81,4%	78,5%	74,1%	80,3%
	56,8%	19,7%	3,9%	80,3%
Alt Tabaka	54	22	5	81
	15,0%	16,9%	18,5%	15,6%
	10,4%	4,2%	1,0%	15,6%
Total	361	130	27	518
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	69,7%	25,1%	5,2%	100,0%

Sosyal tabaka göz önünde bulundurularak çevre kirliliği ve ekolojik sorunların artması arasındaki ilişki değerlendirildiğinde, kendilerini orta tabakaya ait olarak hissedenlerin %80,3'ünden (416 kişiden) yaklaşık olarak %81,4'ü (294 kişi) çevre kirliliği ve ekolojik sorunların arttığını kabul etmektedirler. Kendini üst, orta ve alt tabakada görenlerin toplamda %69,7'si bu konuda bir sorun olduğunu kesinlikle kabul ediyor. Bunların %25,1 de biraz sorun olduğunu yönünde fikir beyan ediyor. Orta tabakada olanların daha fazla hassasiyet göstermeleri beklenen bir durumdur.

Tablo 14. *Sosyal tabaka ile konut sorununun yaşanıp-yaşanmaması arasındaki ilişki*

	Konut sorunu yaşanmaktadır.			Total
	Evet (Çok)	Biraz	Hayır (Hiç)	
Sosyal tabaka Üst Tabaka	13	3	5	21
	4,2%	1,9%	9,6%	4,0%
	2,5%	,6%	1,0%	4,0%
Orta Tabaka	236	141	44	421
	76,4%	87,6%	84,6%	80,7%
	45,2%	27,0%	8,4%	80,7%
Alt Tabaka	60	17	3	80
	19,4%	10,6%	5,8%	15,3%
	11,5%	3,3%	,6%	15,3%
Total	309	161	52	522
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	59,2%	30,8%	10,0%	100,0%

Tablo-14 incelendiğinde, sosyal tabakaya göre konut sorununun olup olmadığı hususunda bir fikre sahip olmak mümkündür. Araştırmaya katılan gençlerin büyük kısmının kendisini orta tabakada olduğu yukarıda vurgulamıştı. Burada da orta tabakanın bu soruna karşı duyarlı olduğu görülmektedir. Konut problemi aslında ülkede yaşanan problemlerin başında gelmektedir. Özellikle günümüzde inşaat sektöründe maliyetlerin hızla artması ve böylece sektörün bir çıkmaza sürüklenmesi konut edinme ve kiralama işini zorlaştırmaktadır. Özellikle ekonomik dalgalanmaların yoğun bir biçimde hissedildiği dönemlerde konut edinme toplumdaki en önemli sorunların başında gelmektedir.

Tablo 15. Öğrenim görülen fakülte ile ahlaki değerlerde yozlaşma yaşanıp-yaşanmaması arasındaki ilişki

	Ahlaki değerlerde yozlaşma yaşanmaktadır.			Total
	Evet (Çok)	Biraz	Hayır (Hiç)	
Fakülte Fen Edebiyat Fakültesi	100	58	17	175
	37,5%	30,1%	29,3%	33,8%
	19,3%	11,2%	3,3%	33,8%
Eğitim Fakültesi	103	92	28	223
	38,6%	47,7%	48,3%	43,1%
	19,9%	17,8%	5,4%	43,1%
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	64	43	13	120
	24,0%	22,3%	22,4%	23,2%
	12,4%	8,3%	2,5%	23,2%
Total	267	193	58	518
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	51,5%	37,3%	11,2%	100,0%

Fakülde bazında, ahlaki değerlerde yozlaşma yaşanmakta olup olmadığı değerlendirildiğinde, Adıyaman Üniversitesinin üç büyük fakültesinde öğrenim gören gençler konuya ne kadar duyarlı olduklarını bir kez daha göstermişlerdir. Bu fakültelerde okuyan öğrencilerden değerlerde yozlaşma var mıdır sorusuna evet (çok) ve biraz var diye cevap verenlerin oranı %88,8'dir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmada göze çarpan en önemli bulgu, katılımcı öğrencilerin sosyal sorunlara karşı göstermiş oldukları duyarlılıklardır. Öğrenim görmeye geldikleri kentin sorunlarına bu kadar aşina olmaları ve duyarlı davranmaları, insanın aklına Mustafa Kemal Atatürk'ün şu sözünü getirmektedir: "Bütün ümidim gençliktedir."

Gençlik, aslında dinamizmi temsil etmektedir. Toplumun dinamizmini koruyabilmesinin yolu gençliği anlamaktan ve onlara sosyal hayatta 'yer açmak'tan geçer. Bu nasıl olacak diye sorulabilir. Gençlik, yaş itibarıyla hayatın başlarında olması sebebiyle tecrübesiz olabilir. Fakat onların da kendilerine göre hasletleri vardır. Bu hasletleri ortaya koymalarına olanaklar tanımakla işe başlanabilir. Böyle sosyal hayatın içine girmeleri sağlanabilir. Oysaki bizim gençliğimiz tecrübesizliği ve bilgisizliğinden dolayı hep sosyal hayatın kıyısında yaşamaya mahkûm edilmiştir. Toplumlar böyle yaparak, kendini bir adım daha ileriye taşıyacak olan bir olanaktan önemli bir süreliğine kendini

mahrum etmektedir. İŖe onlara sorumluluklar vererek başlanabilir. Kendi kendilerine bir Ŗeyler yapabileceklerine inanmalılar. Ayakları üzerinde durmaları ve hayatın zorluklarıyla m¼cadele etmeleri sağlanmalıdır. Ŗimdiden buna alıştırılmaları gerekiyor.

Onlara kulak vermek gerekir. En abs¼rt, en u¼uk, en u¼, en hayal ¼tesi d¼ř¼nceler onlarda var. Bazen olur, her insan hayatı u¼larda (en azından duygusal a¼ıdan) yaşar ya da yaşamak ister, eğer yaşayamıyorsanız işte o zaman gen¼lere hayatınızda ‘yer a¼ın’.

Sosyal sorunları g¼rmek, tespit etmek veya anlamak istiyorsanız gen¼lere toplumsal hayatta ‘yer a¼ın’. Hayatın u¼larında olmak ne demek gen¼ler iyi bilir. Zira onlar hep u¼larda yaşar. Zira sosyal sorunlarda ortalarda dolaşmaz, hep u¼larda olur. Gen¼lerle aslında sık sık karşılaşırlar ¼¼nk¼ hep aynı ortamları paylaşırlar. Onun i¼in sosyal sorunları tespit etmek isteyenler gen¼lere biraz kalak vermeleri; ‘yer a¼maları’ gerekir.

Bu araştırmada onların gen¼lere ‘‘yer a¼mak’’ i¼in onların g¼r¼řlerine başvurduk. Kentin sorunlarına dair fikirlerini sorduk. Sorun g¼rd¼kleri konular bu araştırmada ortaya konulmaya ¼alıřıldı. Başarı bir araştırma olduğunu s¼ylemek m¼mk¼n. Bu araştırmayla tespit edilen sorunlardan, kentin ¼nde gelenleri ve y¼netenleri neler yapmaları ya da yapmamaları gerektiğini g¼rebileceklerdir.

KAYNAKLAR

Durkheim, E. (1986). Meslek ahlakı, ¼ev. Mehmet Karasan, 3. Baskı, MEB Yayınları.

Durkheim, E. (2004). Ahlakı eğitimi, ¼ev. Oğuz Adanır, Dokuz Eyl¼l Yayınları.

Kocadaş, B., ¼evik, M. ve G¼cenmez, T. (2019). Adıyaman uyulşturucu su¼ları ve uyulşturucu bağımlılığı risk haritası. (Edit.: Bekir Kocadaş), Gazi Kitabevi.

Sencer, M. (1989). Toplum bilimlerinde y¼ntem, 3. Baskı, Bata Yayınevi.

¼lken, H. Z. (2010). Aşk ahlakı, İç Bankası K¼lt¼r Yayınları.

Y¼r¼khan, T. (2006). Ŗehir sosyolojisinin ve insan ekolojisinin teorik temelleri. 1.Baskı, Nobel Yayınları.